

Foto: Unsplash.com

## U „Narodnim novinama“ zaposlena tri lektora; Hrvatski sabor ima lektorsku službu

Obrazovanje i znanost    Vijesti

 30. studenoga 2025.

Zakonom o hrvatskom jeziku, koji je Hrvatski sabor donio 26. siječnja 2024. uz ostalo je propisano da su tijela državne vlast i tijela državne uprave dužna na hrvatskome standardnom jeziku osigurati jezično uređenje svojih normativnih akata i dokumenata te smo slijedom te zakonske obveze provjerili kako stvari stoje u Hrvatskom saboru i službenom listu RH „Narodnim novinama“, te koliko je nezaposlenih osoba s

kvalifikacijom lektora prijavljeno na Zavod za zapošljavanje.

Piše: Gloria Lujanović

U odgovoru iz „Narodnih novina“ stoji da trenutno imaju tri zaposlena lektora. Primaran posao im je lektura i korektura Službenog lista RH (Narodne novine), a osim toga lektoriraju i knjige u izdanju te tvrtke (pravna i ekonomska biblioteka), promotivne kataloge kao i neke druge dokumente za koje se odluči da trebaju lekturu.

## Gdje su nestali lektori? (1)

Pravni akti koji se objavljuju u Službenom listu su raznovrsni: najznačajniji su zakoni koje predlaže Vlada RH i prosljeđuje saboru na raspravu i donošenje. Zakoni prolaze prvu lekturu u Lektorskoj službi Hrvatskoga sabora, a nakon njihovog donošenja, predsjednik Republike Hrvatske supotpisuje zakone (bez njegovog potpisa zakon se ne može objaviti). Nakon te procedure, akti se prosljeđuju „Narodnim novinama“ na objavu.



### Tekstovi se kontroliraju samo na dvije jezične razine – pravopisnoj i gramatičkoj

„Lektori ‘Narodnih novina’, kada su u pitanju zakoni, završno kontroliraju tekst na samo dvije jezične razine – pravopisnoj i gramatičkoj pri čemu se greške obvezno javljaju saborskoj Službi za pripremu pravnih akata za objavu radi usklađivanja tekstova prije objave. Naši lektori samostalno ne mogu mijenjati tekstove zakona. Za ostale pravne akte za koje nemamo potvrdu da su već prošli prvu lekturu, lektura se proširuje na sintaktičku razinu (red riječi u rečenici i naglasne cjeline)”, stoji u odgovoru iz „Narodnih novina“.

Podsjećamo da su „Narodne novine“ kao službeni list Republike Hrvatske, i hrvatske inačice Službenog lista Europske unije po Zakonu o hrvatskom jeziku dužne izvještavati službu u Ministarstvu za vanjske i europske poslove koja surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije. Iz Hrvatskoga sabora odgovorili su da imaju lektorsku službu, ne precizirajući koliko je zaposlenih, a u kojoj se lektoriraju zakoni i drugi akti u nadležnosti najvišega zakonodavnoga tijela u RH, koji se potom šalju na objavu u „Narodne novine“.

### Na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje 12 nezaposlenih lektora

Iz Hrvatskog zavoda za zapošljavanje pojasnili su da vode statistiku prema važećoj Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja (NKZ10), a prema kojoj je krajem srpnja ove godine bilo tek 12 nezaposlenih lektora hrvatskog jezika i tri stranog jezika.

### Irena Balen-Gorišek: Ključni problem lektorske struke je činjenica da obrt za lektoriranje može osnovati tko god želi

Ove nezaposlene osobe uglavnom su iz Grada Zagreba. S obzirom na to da su lektorima srodna zanimanja i kroatolozi i prevoditelji njih je bilo 136. Kao što smo već pisali u serijalu o lektorima i lektorskoj službi u Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti lektori su u podrazredu uredskih administrativnih poslova. Iz zakonskih odredaba koje su na snazi gotovo dvije godine, a koje su lektorima itekako dale na značaju, za očekivati je bilo, da će nadležna tijela barem predložiti izmjenu opisa rada lektora u NKD-u, no do sada se u tom pogledu nije ništa promijenilo.

Naime, ako se u web tražilicu NKD-a ukuca lektor dobije se odgovor da „ovaj podrazred uključuje pružanje kombinacije svakodnevnih uredskih administrativnih usluga kao što su rad na recepciji, financijsko planiranje, izdavanje računa i vođenje evidencija, raspoređivanje osoblja i poštanske usluge itd. Ovaj podrazred uključuje: pripremu dokumenata, npr. uređivanje, lekturu, tipkanje, obradu teksta, ostale tajničke pomoćne usluge, prijepis dokumenata itd.“

### U ispravnom korištenju hrvatskoga jezika već od 1994. „uskočio“ Hašek, danas „Ispravi.me“

Dakle, niti jedan od ovih poslova ne odgovara obvezama i dužnostima koje su lektorima propisane Zakonom o hrvatskom jeziku. Za očekivati je da će ta problematika biti obuhvaćena Nacionalnim planom hrvatske jezične politike koju hrvatska Vlada u suradnji s Vijećem za hrvatski jezik treba donijeti u veljači iduće godine, a kako je to određeno Zakonom o hrvatskom jeziku.


Položaj lektora hrvatskog jezika na stranim visokim učilištima u inozemstvu i dok se još uvijek čeka da zakonske odredbe o lektorskoj službi profunkcioniraju, te da se i tako osigura zaštita hrvatskoj jezika i njegova pravilna uporaba, barem na razini hrvatskih državnih i javnih službi te županijskih i gradskih službi, postoji i dobar primjer funkcioniranja lektora hrvatskog jezika na stranim visokim učilištima u inozemstvu.

### Lektori nisu ‘izvršna vlast’ u književnim djelima

Hrvatska Vlada ističe da je afirmacija hrvatskog jezika, književnosti i kulture jedan od bitnih prioriteta. Prva katedra za hrvatski jezik osnovana krajem 19. stoljeća na Sveučilištu u Budimpešti dok se prvi početak afirmacije hrvatskog jezika u svijetu može vezati uz osamostaljenje i međunarodno priznanje Hrvatske 1992. godine kada se počinju upućivati prvi lektori na sveučilišta i visoka učilišta. Od 1994. godinu skrb o lektorima hrvatskog jezika i književnosti preuzima tadašnje Ministarstvo znanosti, tehnologije i informatike, a od tada započinje ‘novo doba’ u slanju lektora hrvatskog jezika na inozemna visoka učilišta čiji se broj povećavao tempom potpisivanja bilateralnih ugovora o suradnji u području obrazovanja i znanosti s drugim državama.

### Antonella Gašpar: Lektura nije samo čuvarica standarda nego i promicateljica hrvatskog jezika u međunarodnom prostoru

Status lektora hrvatskoga jezika ključan je dio sustavnog promišljanja o skrbi o hrvatskome jeziku u svijetu kao temelja nacionalnog identiteta.

Hrvatski jezik nije samo sredstvo komunikacije već i nositelj hrvatske kulture, povijesti i tradicije. U tome lektori na inozemnim učilištima imaju nezamjenjivu ulogu, jer su ambasadori hrvatskog jezika, prijenosnici znanja i ključni sudionici u izgradnji mostova i  HR Hrvatske i drugih država. Radi još učinkovitijega rada iz njihovih redova stižu prijedlozi da se trajanje mandata koji je sada ograničen na tri godine produži na šest. Primjerice Mađarska i Slovenija imaju neograničen mandat lektora na inozemnim sveučilištima.

***Nives Opačić: O hrvatskom jeziku u javnoj uporabi brine se krležijanski nepoznat netko, što će reći malo tko ili nitko***  
**Hrvatska ima 34 lektorata hrvatskog jezika u svijetu**

Hrvatska trenutno ima mrežu lektorata diljem Europe i svijeta, uključujući Njemačku, Austriju, Mađarsku, Poljsku, Slovačku, Italiju, Francusku i druge zemlje. U Latinskoj Americi već djeluju lektorati u Argentini i Čileu, a Brazil je novi i važan korak u tom smjeru.

Naime na sveučilištu Universidade de São Paulo u Brazilu sve je spremno za otvaranje lektorata što će biti peti takav odjel u Južnoj Americi na kojem studenti mogu pohađati nastavu hrvatskog jezika i književnosti. Budući da Hrvatska posljednjih godina svjedoči trendu povratka hrvatskog iseljništva, ovo je poticajna mjera koja može utjecati na njihov povratak. U Brazilu živi 100.000 Hrvata. Lektori hrvatskoga jezika i književnosti, osim izvođenja nastave, organiziraju i predavanja gostujućih predavača, profesora s hrvatskih sveučilišta, književnika, redatelja i drugih kulturnih i javnih djelatnika, organiziraju kazališne predstave, večeri hrvatskoga filma, dane kulture, književne susrete, prevođenje, izdavanje časopisa i mnogobrojne druge aktivnosti koje potiču zanimanje studenata za učenje hrvatskoga jezika.

***Profesorice s Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Rijeci: Čim u tekst koji je generirala umjetna inteligencija zaronite kao stručnjak, uvidjet ćete 'halucinacije'***

Osim o 34 službena lektorata hrvatskoga jezika i književnosti Ministarstvo znanosti i obrazovanja skrbi i o tri centra za hrvatske studije u Australiji, Kanadi i u Velikoj Britaniji. Osim navedenih lektorata i centara koji u 25 zemalja obuhvaćaju više od 2.000 studenata, Ministarstvo u cjelini ili djelomično podupire još 40-ak samostalnih lektorata koji nisu u njegovoj nadležnosti. U svrhu unaprjeđenja kvalitete poučavanja hrvatskoga jezika i književnosti, Ministarstvo redovito oprema lektorate bez obzira na to jesu li u njegovoj nadležnosti ili ne i to kroatističkom literaturom, rječnicima, filmovima te drugim nastavnim i multimedijalnim materijalom.

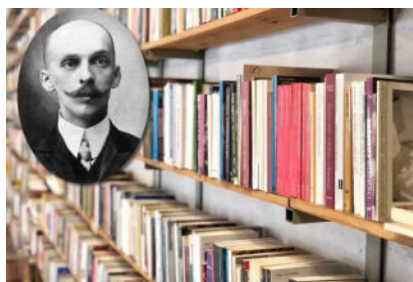
Studentima lektorata Ministarstvo dodjeljuje jednosemestralne stipendije za usavršavanje hrvatskoga jezika na Croaticumu Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Centru za hrvatske studije u svijetu pri Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Splitu te Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Rijeci, a osim jednosemestralnih, Ministarstvo dodjeljuje i stipendije za kraći znanstveni boravak u svrhu proučavanja literature, istraživanja ili konzultacija s profesorima koji se odnose na izradu znanstvenih radova iz područja kroatistike.



AGENCIJA ZA  
ELEKTRONIČKE  
MEDIJE

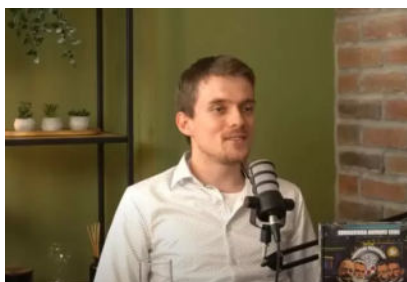
Tekst je nastao u okviru projekta "Gdje su nestali lektori?" koji je financijski podržala Agencija za elektroničke medije sredstvima iz programa poticanje novinarske izvrsnosti.

## POVEZANO



Matica hrvatska: Kolokvij u čast 150. obljetnice rođenja Dragutina Domjanića

📅 10. rujna 2025.



Autor prve hrvatske slikovnice o kralju Tomislavu: Ne mjeri se sve novcem – želim iskrenu hrvatsku priču

📅 31. listopada 2025.



Vlada s dužnosnicima Kongresa SAD-a: U fokusu energetske projekti – LNG terminal na Krku i strateški značaj JANAF-ovog naftovoda

📅 8. rujna 2025.

## Najnovije



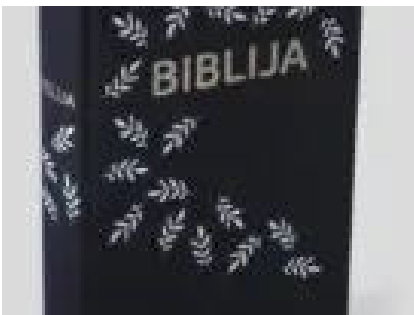
Plenković i Parolin založili se za pravedan mir u Ukrajini; danas susret s članom Lavom XIV.

📅 5. prosinca 2025.



Znanstveno vijeće za turizam i prostor HAZU-a od premijera Plenkovića zatražilo odgodu tri zakona – o prostornom uređenju, o gradnji i energetske učinkovitosti

📅 5. prosinca 2025.



U knjižarama Verbum od danas prodaja novog hrvatskog katoličkog prijevoda Biblije

📅 5. prosinca 2025.



Predstavljena prva knjiga Matice hrvatske na engleskom jeziku "Tomislav, Croatia's First King": Doprinos MH poznavanju i prepoznavanju hrvatskog identiteta izvan granica našeg jezika

📅 4. prosinca 2025.



31. San(j)am knjige u Istri: Nives Opačić u Puli predstavila "Po Hrvatskoj skokovito"

📅 4. prosinca 2025.

## KOLUMNE



Zlatko Kramarić: Fašizam i antifašizam danas: Jason Stanley i hrvatski kontekst

📅 3. prosinca 2025.



Goran Andrianić: Poljski predsjednik Nawrocki predlaže reformu EU; „To nije Unija koju smo sanjali“

📅 3. prosinca 2025.



Na čijim je sve rukama krv hrvatskih junaka

Igor Žic: Za Hrvatsku!

📅 3. prosinca 2025.

Silva se za nika „ant krva likvi  
📅 2. p

## IZ VIJENCA



KNJIŽEVNI LIST ZA  
UMJETNOST, KULTURU  
I ZNANOST

Cijena 2,00 EUR  
ISSN 1330-2787

vijenac@matica.hr | www.matica.hr/vijenac  
| godište XXXIII | broj 814 | 22. svibnja 2025.

HR  
Matica Hrvatska

# vijenac

1100.  
obljetnica  
Hrvatskoga  
Kraljevstva



**Miro Gavran**  
Dobra knjiga  
danas je važnija  
nego ikad

**Habemus Papam**  
Dobro nam došao  
Lave XIV.!

**Damir Stanić**  
U sjeni propale  
zavjere - djeca  
Petra Zrinskog

**Donacija  
umjetnina**  
Nemjerljiva gesta  
obitelji Kviz

**Simpozij  
u Splitu**  
Nove spoznaje  
o počecima  
Hrvatskog  
Kraljevstva

Miroslav Kraljević, Djevojka s povrćem, 1910, zbirka obitelji Kviz, Galerija Klovičevi dvori / snimio Goran Vrančić

**Miro Gavran:** Dobra knjiga je danas važnija nego ikad



**Radoslav Bužančić:** Počeci Hrvatskog Kraljevstva

**Glagoljica:** Novi život starog pisma

---

## 4. FESTIVAL KNJIGE

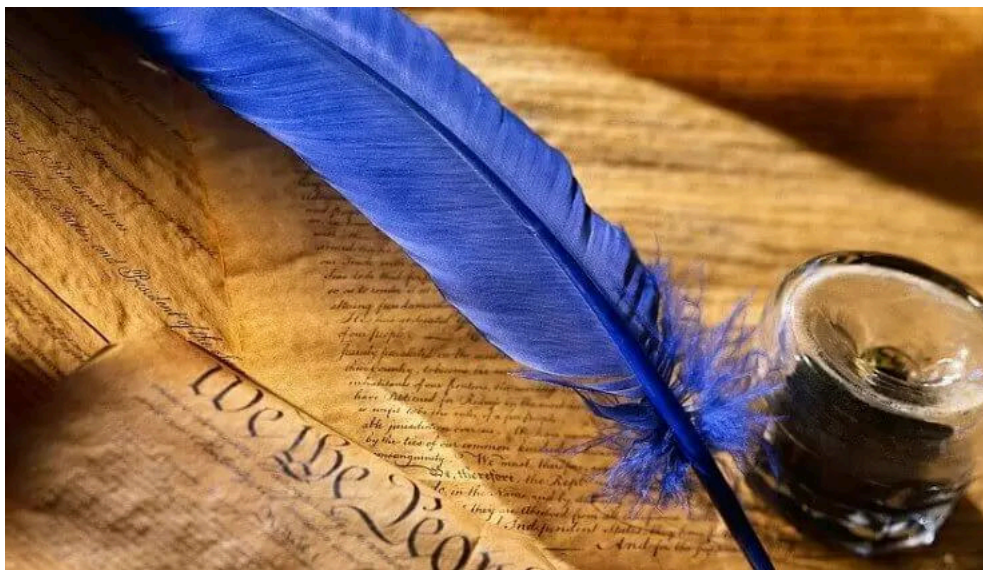
---



---

## JEZIČNI POUČAK

---



**Hrvatski Hašek i Ispravi.me**

PORTAL POKRENULA

**mh**  
maticahrvatska

## INFORMACIJE



- > Impressum
- > Pisma čitatelja

## Pratite nas

